

Pensament Sociomoral i Conducta Prosocial 2010/11. Professor. Dr. Manuel Martí Vilar

Pensament Sociomoral i Conducta Prosocial

Dr. Manuel Martí Vilar. Curs 2010-2011.

Titulació: Llicenciatura de Psicologia

Departament de Psicologia Bàsica

Facultat de Psicologia

Universitat de València

CURS 2010 – 2011

Nom de l'assignatura:

PENSAMENT SOCIOMORAL I CONDUCTA PROSOCIAL

- Codi de l'assignatura: 12336
- Tipus d'assignatura: Assignatura OPTATIVA
- Nivell de l'assignatura: 2n cicle
- Assignatura quadrimestral
- Nombre de crèdits: 3,0 crèdits teòrics + 1,5 crèdits pràctics
- Descriptors: Psicologia sociocognitiva de la conducta moral; Instruments de mesura de la moral; Investigació Transcultural en la Psicologia Moral; Variables implicades en els processos cognitius relacionats amb la: adaptació i desadaptació conductual, empatia, processos afectius i conducta altruista.
- Professor:

Dr. Manuel Martí Vilar (grup A, C, A1 i A3)

(**URL WEB** <http://www.uv.es/~mmartivi/>)

Departament de Psicologia Bàsica

Facultat de Psicologia. Universitat de València

Descripció de l'Assignatura

L'assignatura de *Pensament Sociomoral i Conducta Prosocial* consta d'un total de 4,5 crèdits (3,0 teòrics i 1,5 pràctics). És una assignatura de caràcter optatiu i quadrimestral, que s'impartix en el quart o cinquè curs de la llicenciatura de psicologia. Els continguts que es treballaran en la mateixa complementen els tractats en altres assignatures troncales del pla d'estudis.

L'objectiu bàsic de l'assignatura consistix a introduir l'alumnat en l'estudi i la investigació del Pensament Sociomoral i la Conducta Prosocial (PS i CP) a partir de l'ús de procediments que contribuïsquen a l'adquisició d'eines teoricopràctiques d'anàlisi.

Esta assignatura contribuïx de manera decisiva en la possibilitat d'intervenció futura de l'alumnat, al dotar-los de recursos conceptuals i metodològics per a interpretar i comprendre el funcionament psicològic, així com les possibles alteracions o dificultats de desenvolupament.

A través del programa teòric i pràctic es realitza un recorregut pels principals nuclis teòrics i metodològics que al llarg de la història han conformat la investigació en el PS i CP. El desenvolupament temàtic i pràctic reflexa els principals problemes i aportacions psicològiques (Actualitat de la Psicologia moral, models teoricoexplicatius del Pensament sociomoral i de la conducta prosocial, factors que intervenen en el desenvolupament moral i en la prosocialitat, instruments d'avaluació de la psicologia moral, relació entre el raonament moral i la conducta moral, i reptes de la psicoeducació moral), abordats des de diversos enfocaments i tractaments, situant la psicologia moral en la complexitat del sistema cognitiu i afectiu a partir de les anàlisis actuals de la Psicologia Cognitiva.

Objectius i competències que es pretén aconseguir amb l'assignatura

OBJECTIUS

Introduir l'alumnat en l'estudi i la investigació del Pensament Sociomoral i la Conducta Prosocial (PS i CP) a partir de l'ús de procediments que contribuïsquen a l'adquisició de ferramentes teorico-pràctiques d'anàlisi.

La finalitat és que l'alumnat conega i siga capaç d'utilitzar els recursos actuals per a treballar en l'àmbit científic del pensament moral i la conducta prosocial, que li siga útil per al seu desenvolupament personal i futur professional.

De manera més específica, l'alumnat, al finalitzar el curs, sàpia respondre a les qüestions generals Què és el pensament sociomoral? Què és la prosocialitat? i En què consistix l'activitat de pensar moralment i tindre accions prosocials? així com a les qüestions concretes que es deriven de les anteriors: Quins factors influïxen en el pensament i l'acció moral?, Hi ha alguna relació entre el pensament i l'acció moral?, Com s'estudia el pensament moral i la prosocialitat?, Com apareixen el pensament i l'acció moral? i Com es produïx?

-Competències:

Els estudiants han d'adquirir unes sèrie de competències a través de l'aprenentatge d'esta assignatura.

El programa que es presenta, a continuació, pretén proporcionar l'adquisició d'una sèrie de competències específiques i transversals respecte al PP i CP; és a dir, pretén que l'alumnat siga capaç de descriure, mesurar i aplicar variables i processos psicològics relacionats d'estes dos configuracions de la Psicologia Moral.

Competències específiques a adquirir:

- Competència 1a: Conèixer i argumentar l'origen teòric del PS i CP.
- Competència 2a: Especificar les distintes variables que influïxen en el PS i CP
- Competència 3a: Analitzar i distingir els diferents tipus de raonament sociomoral i conductes prosocials.
- Competència 4a: Definir les funcions, característiques i limitacions dels distints models teòrics del Pensament Sociomoral i les Conductes Prosocials.
- Competència 5a: Descriure la metodologia de treball dels estudis sobre el PS i CP.
- Competència 6a: Adaptar els conceptes teòrics adquirits al raonament humà quotidià.

Competència 7a: Adquirir els coneixements sobre el PS i CP necessaris per a la seua utilització en diferents àmbits aplicats (educatiu, social, cultural...).

Competència 8a: Descriure i mesurar les variables més rellevants en el PS i CP.

Competència 9a: Identificar els problemes més rellevants plantejats en l'àrea dels processos de PS i CP.

Competències transversals/genèriques:

- Competència 1a: Pensament crític i creatiu, amb capacitat d'indagar i adoptar un enfocament científic i ètic.
- Competència 2a: Capacitat d'anàlisi crítica i síntesi.
- Competència 3a: Capacitat i interès per l'aprenentatge autònom.
- Competència 4a: Saber contribuir al treball en equip.
- Competència 5a: Capacitat d'organització i planificació.
- Competència 6a: Habilitat per a arregar i analitzar informació des de diferents fonts.
- Competència 7a: Resolució de problemes i conflictes.
- Competència 8a: Capacitat de generar noves idees i postures.

Competències específiques: Cognitives (saber)

- Competència 1a : Conèixer les principals perspectives teòriques en Psicologia del PS i CP: comparar i contrastar perspectives, descriure avantatges i limitacions de les mateixes.

Competència 2a: Integar perspectives teòriques per a produir explicacions comprensives que emparen la intervenció en el PS i CP.

Competència 3a: Conèixer la metodologia i terminologia pròpia de les Ciències Socials i Humanes.

Competència 4a: Capacitat per a delimitar el problema d'investigació i buscar la informació rellevant.

Competència 5a: Comprendre i valorar críticament les produccions científiques que sustenten el desenvolupament professional de la Psicologia Moral

Competències específiques: Procedimentals/Instrumentals (saber fer)

- Competència 1a: Saber comunicar els resultats de la investigació cognitivoconductual.
- Competència 2a: Buscar i utilitzar les fonts d'informació i documentació en l'àmbit del PS i CP.

- Competència 3a: Desenvolupar actituds positives i habilitats d'intervenció orientades al canvi i a l'optimització del desenvolupament moral i de la conducta prosocial.
- Competència 4a: Integar, incorporar i ajustar els resultats de la investigació en la pràctica.

Competències específiques: Actitudinals (ser)

- Competència 1a: Interés per l'aprenentatge, estar al dia, la formació contínua i la investigació científica.
- Competència 2a: Saber contribuir al treball en equip
- Competència 3a: Tindre la capacitat de discutir i valorar el propi treball.
- Competència 4a: Fomentar una actitud positiva cap a la Ciència i la investigació científica.
- Competència 5a: Desenvolupar un compromís i sentit ètic en la investigació científica.
- Competència 6.a: Aprendre a pensar moralment i a actuar prosocialment.
- Competència 7.a: Posar en pràctica habilitats interpersonalment d'empatia, capacitat d'escolta activa, esperit dialogant i col·laboració permanent.

Per a aconseguir estos objectius és necessari que l'alumnat posseísca, compregna i domine els coneixements arrellegats en el temari de l'assignatura

Continguts del Programa

Continguts teòrics

CONTINGUTS GENERALS

A través del programa teoricopràctic es realitza un recorregut pels principals nuclis teòrics i metodològics que al llarg de la història han conformat la investigació en el PS i CP. El desenvolupament temàtic i pràctic reflexa els principals problemes i aportacions psicològiques (Actualitat de la Psicologia moral, models teoricoexplicatius del Pensament sociomoral i de la conducta prosocial, factors que intervenen en el desenvolupament moral i en la prosocialitat, instruments d'avaluació de la psicologia moral, relació entre el raonament moral i la conducta moral, i reptes de la psicoeducació moral), abordats des de diversos enfocaments i tractaments, situant al pensament en la complexitat del sistema cognitiu a partir de les anàlisis actuals de la Psicologia cognitiva.

Pensament Sociomoral i Conducta Prosocial
Curs 2010-2011
Manuel Martí i Vilar

El programa que es proposa, està constituït per cinc mòduls temàtics que presentem a continuació:

Mòdul temàtic I	Aspectes bàsics
Mòdul temàtic II	El Pensament Sociomoral (PS)
Mòdul temàtic III	La Conducta Prosocial (CP)
Mòdul temàtic IV	Aspectes instrumentals en l'avaluació del PS i la CP
Mòdul temàtic V	Intervenció en el PS i CP

Desglossament del Programa

Mòdul Temàtic I: Aspectes Bàsics

Tema 1: Introducció, Conceptes bàsics i Metodologia

- 1.1. Elements bàsics de la psicologia del pensament
- 1.2. Aportacions de la Psicologia a l'àrea moral.
- 1.3. La Psicologia moral a Espanya.
- 1.4. La metodologia en el Pensament Sociomoral i la Conducta Prosocial.

Tema 2: Relació entre la cognició i la Conducta Moral.

- 2.1. Alguns conceptes clau
- 2.2. Pensament i conducta moral
- 2.3. Bases epistemològiques i metodològiques.
- 2.4. Diacronia i sincronia de la Psicologia moral.

Mòdul Temàtic II: El Pensament Sociomoral

Tema 3: Progrés en els models teòrics de la Psicologia sociomoral

- 3.1. Models Precognitivistes
- 3.2. Les propostes cognitivistes

Tema 4: El raonament moral i les variables que intervenen en la seua configuració

- 4.1. Variables socials, culturals i personals
- 4.2. El raonament moral i altres tipus de pensament
- 4.3. El raonament moral i altres processos cognitius
- 4.4. El paper de les emocions
- 4.5. El raonament moral i aspectes de personalitat

Mòdul Temàtic III: La Conducta Prosocial
Tema 5: Models teóricoexplicatius de la conducta Prosocial <ul style="list-style-type: none">5.1. Aproximacions del desenvolupament de les Conductes Socials Positives5.2. Models que expliquen la prosocialitat.5.3. Altres Propostes
Tema 6: Factors determinants de les Conductes Prosocials <ul style="list-style-type: none">6.1. Variables sociodemogràfiques6.2. Variables cognitives6.3. Variables afectives6.4. Variables de personalitat6.5. Factors del context de socialització6.6. Factors situacionals.
Mòdul Temàtic IV: Aspectes instrumentals en l'Avaluació del Pensament Sociomoral i la Conducta Prosocial
Tema 7: Instruments d'avaluació del Pensament moral i la Conducta Prosocial <ul style="list-style-type: none">7.1. El mesurament psicològic del Pensament moral7.2. Instruments per a mesurar la Conducta Prosocial i l'Empatia
Mòdul Temàtic V: Intervenció en el Pensament Sociomoral i Conducta Prosocial
Tema 8: Intervenció en el Pensament Sociomoral i en la Conducta Prosocial: Desenvolupament, àmbits i optimització <ul style="list-style-type: none">8.1. Pensament moral i conducta prosocial al llarg del Curs Vital.8.2. Entorn legal per a la intervenció moral en primària i secundària8.3. Disseny de programes d'intervenció en l'àrea del pensament moral8.4. Disseny de programes d'intervenció en l'àrea de la conducta Prosocial
Tema 9: Reptes de la Psicoeducació moral <ul style="list-style-type: none">9.1. Els valors: Fonament de la psicoeducació moral9.2. La Responsabilitat Social en la Psicologia moral

Procedimentals

- Aprendre a utilitzar instruments d'investigació sobre el PS i CP.

- Ser capaç de descobrir i analitzar els models teoricoexplicatius, continguts i metodologies de treball en el PS i CP.
- Aprendre a aplicar, analitzar i interpretar instruments del PS i CP.
- Ser capaç de programar intervencions en què es vulga optimitzar el PS i CP.

Actitudinals

- Reconeixement del PS i CP com a elements fonamentals del ser humà i que estan influïnt en els processos psicològics bàsics del ser humà.
- Interés per conèixer els instruments d'investigació, models teoricoexplicatius i instruments d'avaluació del PS i CP.
- Valor actual del PS i CP.
- Reconeixement dels agents educatius que influïxen el PS i CP.

Metodologia

L'alumnat assistirà a classe (presencial i/o virtual) en l'aula corresponent. El professorat els explicarà, en l'aula, l'objectiu de la sessió, el marc teòric en què s'enquadra la sessió, el procediment, els materials que necessitaran, l'avaluació, com han de realitzar l'informe personal, la bibliografia bàsica i el temps que tenen per a realitzar l'activitat. La responsabilitat del professor és que l'alumnat entenga l'objectiu de l'activitat, facilitar l'accés als materials i ferramentes de treball, garantir que les sessions es desenvolupen correctament, coordinar la posada en comú i garantir l'ús responsable dels recursos tècnics, quan s'hagen d'utilitzar.

La responsabilitat del funcionament de l'assignatura *PS i PC* recau sobretot en l'alumnat matriculat en el curs. Estos es reuniran, els dies dijous i/o divendres del segon quadrimestre, excepte els dies en què els òrgans acadèmics establisquen que no s'han de realitzar. Les classes s'han establert en trenta sessions d'una hora per al grup C i quinze sessions de dues hores per al grup A a la part teòrica i deu sessions de noranta minuts per a la part pràctica a tots els grups. A més de les sessions docents, l'alumnat realitzarà el treball personal (individual o de grup) i l'atenció personalitzada (veure horari). Les sessions pràctiques (presencials o virtuals) són obligatòries i només es pot faltar a una.

L'alumnat haurà d'entregar els informes personals (individuals o de grup) en les dates indicades pel professor el primer dia de classe. El retard en l'entrega dels treballs, suposa la no puntuació de l'activitat.

Els dubtes referits al contingut o procediment de les sessions seran ateses en classe o en l'atenció d'alumnes (veure <http://www.uv.es/psibas>).

L'avaluació és de caràcter continu (vegeu apartat d'avaluació).

Bibliografia

Bibliografia Bàsica

- Blasi, A. (1989), Las relaciones entre el conocimiento moral y la acción moral: una revisión crítica de la literatura. En E. Turiel, I. Enesco y J. L. Linaza (comps.). *El mundo social en la mente infantil*. Madrid: Alianza Psicología.
- Borrego de Dios, C. (1992). *Currículum y desarrollo socio-personal*. Sevilla: Alfar.
- Buxarrais, M.R.; Martínez, M.; Puig, J. M. y Trilla, J. (1995). *La educación moral en primaria y secundaria*. Madrid. Zaragoza: MEC-Edelvives
- Buxarrais, M^aR. (2000). Tendencia y modelos de educación moral. *Diálogo Filosófico*, 47, 196-220.
- Eisenberg, N. (1995). *Desarrollo de la empatía*. Bilbao: Desclée de Brouwer
- Elizalde, A., Martí, M. y Martínez, M. (2006):Una revisión crítica sobre las necesidades humanas desde el Enfoque Centrado en la Persona. *POLIS. Revista Académica de la Universidad Bolivariana.*, 5, 15. Dirección: www.revistapolis.cl
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2508265>
- Etxebarria, I. (1994). Cognición y acción moral: “Del dicho al hecho...”. En C. Medrano (Ed.). *Desarrollo de los valores y educación moral* (pp. 97-111). Servicio Editorial de la UPV/EHU
- Fuentes, E., Díez, I., Martí Vilar, M., Soler, J. V., Pérez Delgado, E. y Mestre, M. V. (1999). Acercamiento bibliométrico a la situación de la Psicología Moral en la última década del siglo XX. *Psicología Moral y Crecimiento Personal. Su situación en el cambio de siglo*. Barcelona: Ariel.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=1004238>
- Fuentes, E., Mestre, M. V., Pérez Delgado, E., & Martí Vilar, M. (1996). Efecte del tipus d'estudi (Batxillerat/Formació Professional) en el desenvolupament del judici moral d'una població d'adolescents. *Anuari de Psicologia de la Societat Valenciana de Psicologia*, 3(1), 57-76.
- Garaigordobil y C. Maganto (Coords.). *Socialización y conducta prosocial en la infancia y en la adolescencia*. XII Cursos de Verano. V Cursos Europeos en San Sebastián. Servicio Editorial Universidad del País Vasco.

- Garnham y J. Oakhill, J. *Manual de psicología del pensamiento*. Barcelona: Paidós.
- González Portal, M.D. (2000). *Conducta Prosocial: evaluación e intervención*. Madrid: Morata.
- Grup Xibeca (1995). *Los dilemas morales: Un método para la educación en valores*. Valencia: Nau Llibres.
- Hinde, R.A. y Groebel, J. (1995). *Cooperación y Conducta Prosocial*. Madrid: Visor
- López, F.; Apodaka, P.; Ezeiza, A.; Etxebarria, I.; Fuentes, M.J. y Ortiz, M.J. (1994). *Para comprender la conducta altruista. Teoría, investigación e intervención educativa*. Pamplona: VD.
- Martí, J. J.; Martínez, F. A.; Martí Vilar, M. y Marí, R. (2008). Responsabilidad Social Universitaria: Acción aplicada de valoración del bienestar psicológico en personas adultas mayores institucionalizadas. *Polis: Revista Académica de la Universidad Bolivariana*, 5, 18
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2508265>
- Martí Vilar, M. (2008). Las necesidades humanas desde la psicología moral. *Papeles de relaciones ecosociales y cambio global*, 102, 89-101
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2698952>
- Martí Vilar, M. (2001). Inlujo de la educación en el desarrollo moral, los valores y las creencias de los adolescentes. Tesis Doctoral. Universitat de Valencia.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/libro?codigo=72017>
- Martí Vilar, M. (2008). Las necesidades humanas desde la psicología moral. *Papeles De Relaciones Ecosociales y Cambio Global*, 102, 89-101.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2698952>
- Martí Vilar, M., Fuentes, E. y Tur, A. (1998). Pensamiento Sociomoral: Un programa de intervención en estudiantes universitarios valencianos. *II Congreso Iberoamericano de Psicología*. Madrid: Colegio Oficial de Psicólogos.
- Martí Vilar, M., Samper, P., & Diez, I. (1998). L'Impacte de L. Kohlberg en la Psicologia Contemporània (1989-1997). *Anuari de Psicologia de la Societat Valenciana de Psicologia*, 4(1), 24-39.
- Martí Vilar, M. i Palma, J.(2009). Influencia del sexe i l'edat en el Raonament Moral Prosocial dels estudiants de secundària. *Anuari de Psicologia de la Societat Valenciana de Psicologia*, 12, 1, 65-85.
- Martí Vilar, M. i Palma, J. (2010). Diferencies del sexe i l'edat en la disposició empàtica dels estudiants de secundària. *Anuari de Psicologia de la Societat Valenciana de Psicologia*, 13, 1,
- Martí Vilar, M., y Samper, P. (1995). Inlujo de la familia en el desarrollo del razonamiento sociomoral y en la adquisición de valores. *El Crecimiento Moral. Programas Psicoeducativos y su eficacia en el Aula*. Valencia: Albatros.
- Martí Vilar, M. (2000). *Procesos básicos en la Psicología del Pensamiento Moral*. Valencia: Promolibro.
- Martí Vilar, M. (2010). *Razonamiento moral y prosocialidad. Fundamentos*. Madrid: CCS.

- Martí Vilar, M. y Palma, J. (2010). Jerarquización y preferencia de valores en estudiantes de secundaria. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía*, 21, 2, 3er Cuatrimestre.
- Mestre, V.; Pérez, E.; Samper, P. y Martí Vilar, M. (1996). Conocimiento y afecto en el desarrollo moral de las personas. Efectos diferenciadores del sexo en cuanto a la empatía y al pensamiento moral. *Teología Espiritual*, XL, 119, 157-187.
- Mestre, V.; Pérez, E.; Martí Vilar, M.; Samper, P. y Soler, J.V. (1998). Diferencias psicológicas en razón del género. Una visión multidimensional de la empatía en adolescentes. *Teología Espiritual*, XLI, 122, 437-452.
- Mestre, M. V.; Martí Vilar, M.; Samper, P. (1996). Productividad científica en psicología y la variable género. Un estudio a través de la Revista de Psicología General y Aplicada. *Revista de Historia de la Psicología*, 17, 1-2, 121-133.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=68554>
- Mestre, M.V.; Pérez, E.; Samper, P. y Martí Vilar, M. (1995). Función del Nivel Educativo y del sexo en el desarrollo moral de los adolescentes. *Revista de Psicología de la Educación*, 18, 59-71.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=127405>
- Mestre, V.; Pérez, E.; Samper, P. y Martí Vilar, M. (1998). Diferencias de género en la empatía y su relación con el pensamiento moral y el altruismo. *Iberpsicología. Revista Española de la Federación Española de Asociaciones de Psicología*, 3, 1.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=300817>
- Mestre, V.; Samper, P. y Martí Vilar, M. (1998). La psicología actual desde la perspectiva del género. Un análisis de la literatura publicada a través del Psychological Abstracts. *Iberpsicología. Revista Española de la Federación Española de Asociaciones de Psicología*, 3, 1.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=300821>
- Payá, M. (1997). Educación en valores para una sociedad abierta y plural. Bilbao. Desclée de Brouwer.
- Pérez Delgado, E. y Martí Vilar, M. (1997). Interiorización de Valores y Desarrollo Personal. *Cognición y Afecto en el Desarrollo Moral. Evaluación de Programas de Intervención*. Valencia: Promolibro.
- Pérez Delgado, E., Mestre, M. V., Samper, P., y Martí Vilar, M. (1998). Una intervención en el campo del desarrollo moral y del autoconcepto. *Revista de Psicología General y Aplicada*, 51(2), 189-200.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=1004276>
- Pérez, E., Mestre, M. V., Samper, P., Martí Vilar, M., Fuentes, E., Díez, I., et al. (1999). Intervención en el desarrollo personal y moral. *Psicología Moral y Crecimiento Personal. Su situación en el cambio de siglo*. Barcelona: Ariel.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=1004276>
- Pérez, E.; Mestre, V.; Martí Vilar, M. y Samper, P. (1995). Resultados generales de las intervenciones. En Pérez, E. (coord.). *El crecimiento moral. Programas psicoeducativos y su eficacia en el aula*. Valencia: Universitat de València.

- Pérez, E. y Martí Vilar, M. (1997). Efectividad del programa para el desarrollo moral. En Mestre, V. y Pérez, E. (1997). *Cognición y afecto en el desarrollo moral. Evaluación de programas de intervención*. Valencia: Promolibro.
- Pérez, E.; Samper, P. y Martí Vilar, M. (1996). Cuestionarios de contenido moral en la Psicología anterior a la I Guerra Mundial. *Revista de Historia de la Psicología*, 17, 1-2, 135-164.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=68555>
- Pérez, E.; Mestre, V.; Samper, P. y Martí Vilar, M. (1998). Educación familiar y desarrollo de la afectividad de los hijos. *Familia: Revista de Ciencias y Orientación familiar*, 16, 1, 47-63.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=498166>
- Pérez, E.; Mestre, V.; Martí Vilar, M. y Samper, P. (1996). Orígenes históricos del libro de J. Piaget “El juicio moral del niño”: Sus fuentes filosóficas y científicas. *Revista de Historia de la Psicología*, 17, 3-4, 59-71.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=68574>
- Pérez, E. y Martí Vilar, M. (1997). Gordon Allport en los orígenes de una psicología moral basada en los rasgos de personalidad. *Revista de Historia de la Psicología*, 18, 1-2, 267-278.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=68626>
- Roche, R. (1995). *Psicología y Educación para la prosocialidad*. Barcelona: Servei de Publicacions. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Roche, R. (2009). *La comunicación en parejas inteligentes. Cómo comunicarse y tomar decisiones*. Madrid: Pirámide.
- Samper, P.; Díez, I.; Martí Vilar, M. (1998). Razonamiento moral y Empatía. En M. D. Valiña y M. J. Blanco (coord.). *I Jornadas de Psicología del Pensamiento (actas)*. Santiago de Compostela. Universidad de Santiago de Compostela.
<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2520927>
- Trianes, Mª V. y Fernández-Figueras, C. (2001). *Aprender a ser personas y a convivir. Un programa para secundaria*. Bilbao: Desclée de Brouwer.

Metodologia i recursos didàctics

L'estudi del PS i CP té una destacada rellevància per a l'adequada formació del professional i constituïx la base que permet comprendre la psicologia moral del ser humà. Per a proporcionar a l'alumnat esta informació, a l'hora d'impartir l'assignatura, a més d'acudir necessàriament a aspectes teòrics es presentaran de manera constant a l'alumne situacions pràctiques tant fictícies com reals per a la seua anàlisi i discussió. Com a conseqüència, a l'hora d'avaluar els coneixements de l'alumnat es plantejaran qüestions

tant teòriques com pràctiques a través de les quals puga mostrar la seua competència i coneixement de l'assignatura.

Les activitats formatives dels alumnes es desenvolupen a través de:

-La pàgina web <http://www.uv.es/~mmartivi/> en la secció de DOCÈNCIA o de l'Aula Virtual.

En eixa pàgina web o a l'Aula Virtual s'inclouen els materials didàctics de cada tema del curs, lectures, documents mp3 i vídeo, enllaços d'interès i altres continguts acadèmics relacionats amb l'assignatura i altres materials de suport.

- Portafolis de l'alumne.
- Grups de treball.
- Tutoria electrònica, per mitjà de correu electrònic amb els professors.
- Tutoria presencial en el Departament de Psicologia Bàsica.
- Lectura crítica de textos i visionat de vídeos formatius; amb possibilitat de realització d'exercicis d'autoavaluació.
- Realització d'un treball monogràfic dirigit pel professor (opcional). El treball consistirà en l'elaboració d'un breu treball on s'apliquen els coneixements que s'adquiriran en l'assignatura. L'extensió aproximada és d'unes 20 pàgines i seguirà el format de la 5a edició del Manual de l'American *Psychological Association*. L'alumnat que desitge realitzar el treball haurà de comunicar-ho al professor la primera setmana de classe. El treball final haurà d'entregar-se en format paper abans de falles.

Activitats i recomanacions

Les següents activitats faciliten l'adquisició dels objectius del curs:

1. La formació de l'alumne amb la docència impartida en les classes presencials i la consulta i seguiment de la pàgina web docent del professor i de l'Aula Virtual de la Universitat de València.

2. El treball diari en casa és una part essencial per a poder participar en les qüestions plantejades en classe, seminaris o altres activitats complementàries.
3. L'elaboració dels treballs que es proposen en classe. Els retards en el compliment de les tasques acadèmiques dificulten l'avanç de l'alumne ja que cada contingut se sustenta en els conceptes anteriors.
4. L'assistència a classe i el seguiment continu dels continguts de l'assignatura són dos variables estretament relacionades amb la superació reeixida de l'assignatura.
5. La lectura i anàlisi de treballs o articles d'investigació recomanats.
6. L'elaboració d'un projecte docent sobre un tema de l'assignatura (treball opcional).
7. El material bàsic de la docència del professor Manuel Martí Vilar es troba en l'adreça <http://www.uv.es/~mmartivi/>
8. Qualsevol qüestió pot ser remesa directament al professor utilitzant el correu electrònic dirigit a la l'adreça del professor Manuel Martí Vilar (Manuel.Marti-Vilar@uv.es) sent necessari que conste la identificació amb les dades personals completes del remitent (Cognoms i Nom de l'alumne).

Normes generals

1. L'examen de l'assignatura es realitzarà en la **convocatòria oficial d'exàmens**.
2. La data, hora i lloc de l'examen de l'assignatura es faran públiques amb la deguda antelació per l'organisme pertinent.
3. Tot alumne haurà de presentar en els exàmens tant el carnet de Facultat com el D.N.I..
4. La presentació d'un alumne a un examen comportarà obligatòriament la seua qualificació.

Mètode d'Avaluació

Avaluació

Indicadors d'Avaluació:

Els diferents continguts desenvolupats en els textos bàsics, lectures i classes formaran part del material sotmés a avaluació. El procediment unirà l'avaluació sobre

l'adquisició d'informació bàsica, així com el coneixement sobre els problemes generats pels diferents models en el si de l'enfocament PS i CP.

L'avaluació de la part teòrica es durà a terme per mitjà d'un examen (de preguntes breus i curtes) i la presentació d'un treball a determinar pel professor.

Per a l'avaluació de les pràctiques, l'assistència a les classes serà imprescindible. Es tindrà en compte la preparació, la participació i la qualitat dels informes realitzats. L'alumnat que no assistisca a les classes pràctiques, podrà fer un examen en el període oficial.

L'avaluació es realitzarà de forma conjunta (teoria i pràctica), el 75% versarà sobre la teoria i el 25% sobre les pràctiques. La nota serà global. Dates de l'examen serà el que indiquen els òrgans acadèmics.

Treball teòric en grup	25%
Tasques individuals	25%
Examen Final	25%
Assistència i realització de les pràctiques	25 %

2. L'examen consta de dos parts. La primera part examina els continguts teòrics. La segona part examina els continguts pràctics i es realitzarà una vegada completat. No es guarden notes per a convocatòries diferents.

3. L'alumnat que entregue abans de les dates marcades en l'aula virtual, el treball en grup i les tasques individuals, així com a l'assistència al 80 % de les classes, pot presentar-se, si ho desitja, a la resolució d'un cas pràctic, l'últim dia de classe. La resolució positiva del mateix, pot ser compensada per l'examen final.

4. És requisit imprescindible per a aprovar l'assignatura, aconseguir **en cada una de les parts** de l'examen **la puntuació mínima de 5 punts**. Amb 5 punts s'aprovarà l'assignatura, amb 7 s'obtindrà notable i amb 9 excel·lent. La Matrícula d'Honor s'obtindrà amb 10 punts i un treball especial.

5. La puntuació final es computarà tenint en compte:

a) treballs presentats en relació al contingut de la disciplina

b) ompliment continu i actualitzat del portafolis

c) exàmens final que es realitzen. Així mateix es contemplarà qualsevol altre aspecte avaluable d'acord amb la programació de l'assignatura

6. Per a qualificar els alumnes (avaluació final) es realitzarà conforme a la taula següent:

Suspens: menys de 5,0000

Aprovat: 5,0000 a 6,9999

Notable: 7,0000 a 8,9999

Excel·lent: 9,0000 o més

Matrícula d'Honor: 10,0000 o més (i si resultaren més matrícules d'honor que

les estipulades per esta Universitat es plantejarà un treball opcional entre els alumnes que tinguen esta qualificació)

7. La revisió d'exàmens es realitzarà conforme al que disposa la normativa oficial.

L'alumne haurà de sol·licitar per escrit en la secretaria del Departament de Psicologia Bàsica la revisió del seu examen per a convocar-li a la mateixa.